From 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Subject **[Artis] Notities Ateliersessie 3**
To 5.1, 2, e < 5.1, 2, e @amsterdam.nl>, 5.1, 2, e 5.1, 2, e @must.nl>
Date July 3, 2025, 9:34:33 AM CEST

Dag 5.1, 2, e en 5.1, 2, e

Bij deze de zeer grove notities van de derde ateliersessie!

Ateliersessie 30 juni - Artis

- *Ninedots ivm olifantenverblijf ook aanwezig, winhov m.b.t. dc!*
- *Deel 1: Parkeren/olifantenverblijf*
  - *Uitgangspunten parkeren scherper krijgen!*
  - *Met Artis is besproken wat het nieuwe olifantenverblijf nodig heeft*
  - *Vorige sessie: wordt wel integraal nagedacht, maar niet uitgevoerd*
  - *Parkeren: stapje voor stapje parkeren uitfaseren. Waar parkeren bewoners en waar bezoekers van attracties? Conclusie: moet je hier toch niet een goede parkeervoorziening maken? (bewoners/bezoekers gecombineerd)*
  - *Drie historische lagen (ordenend principe):*
    - *Nieuwe prinsengracht nog water, entrepotdok: breed water/pakhuizen*
    - *Entrepotgebied in Artis (grootschalige verblijven, grote dieren) (jaren '90)*
    - *Perspectief doklaan: scheidslijn tolvrije haven/pakhuizen en dierentuin, techniek in de grond*
    - *4e themas: overgang tussen de twee werelden; landschappelijke en stedenbouwkundige oplossingen*
  - *Bovenstaande leidt tot 3 varianten: Varianten zijn sorteermachine, mixen kan!*
    - *Scenario 1: Doklaan*
      - *Bomenrij langs oude doklaan tot aan andere kant van het park (alleen knip bij olifantenverblijf). Echte bomen kunnen het niet zijn vanwege kabels en leidingen*
      - *Nieuwbouw dan aan deze lijn organiseren: parkeergebouw, nieuwe olifantenverblijf (moeders, kind en bul). Vanuit dierenwelzijn niet gewenst: splitsen bul*
      - *Reptielenhuis slopen en ter plekke van oude roofdierengalerij terugbrengen.*
      - *Olifantenverblijf verplaatsen naar ruimte parkeerterrein, ander gebruik oude stal. Dan is de sluis niet meer nodig*
      - *Dienstencentrum als onderdeel van de zalmhuisstrook*
      - *Drie principes: monumentale gebouwen stadskant, promenade in het park, groene zone waterkant*
      - *Giraffenverlijf blijft wel: goed georganiseerd + historisch, bomen dan wel doorzetten? Kabels en leidingen*
      - *Twee plekken voor doorzichten: doklaan wel kunnen ervaren!*
      - *Parkeergarage: 3 lagen + biotoop om het gebouw heen. Wel over doklaan heen ontsluiten!*
    - *Scenario 2: Open Entrepot*
      - *Kracht entrepot: één groot landschap, gebouwen als onderdeel van het landschap (bijv. leeuwenverblijf)*
      - *Huidige restaurant blijft dan als gebouw over*
      - *Scheiding tuin/buitengebied bouwkundig herstellen.*
      - *Wederom een stal waardoor doklaan wordt hersteld.*
      - *Kan het bullenverblijf een landschappelijk gebouw worden*
      - *Dierenwelzijn: bul en gezin moeten gescheiden kunnen worden!*
      - *Avontuurlijke route door het landschap mogelijk?*
      - *Verbinding tussen twee romantische tuin en entrepotdok: looproutes laten zigzaggen. Ter hoogte van apenhuis doorbraak daarin creëren?*
      - *Ondergrondse garage (2 lagen): Tuin loopt dan door aan de plantage kerklaan*
      - *Reptielenhuis grootser op de ondergrondse parkeergarage. Reptielen zijn trekkers, dus het gebied krijgt dan een trekker*
      - *Landschappelijk lastig op de garage! Dikke pakketten voor bomen! Gewicht, vochtopname, etc. Dus lichte gronddekking.*
      - *Salmplein: openbaar toegankelijk plein, met te sluiten hek, verplaatsing tourniquet. Ruimte voor salmhuisjes en aquarium. Ruimte om in openbare ruimte voor logistiek fietsers en bussen?*
    - *Scenario 3:*
      - *Doortrekken nieuwe prinsengracht*
      - *Blend tussen twee werelden*
      - *Nieuwe pakhuizen aan het water: planetarium, reptielenhuis*
      - *Meer verbindingen tussen de twee werelden*
      - *Om vogelhuis heen lopen, daar is een grote plantenstrook aanwezig*
      - *3e artisplein?*
      - *Zoveel mogelijk de mensen over oude doklaan langs 'de pakhuizen' laten lopen.*
      - *Artis: Planetarium en entree bij elkaar houden (zelfstandige functies + koppeling events en entree clusteren!)*
      - *Ook ondergrondse garage?*
      - *Dienstencentrum in de rooilijn met pakhuizen*
      - *3e entree: logistiek; fietsen, parkeren en publiek programma! Heel complex*
      - *Artis kleiner dan je denkt, entreegebied is dichterbij het parkeerterrein dan je denkt maar bestaande bebouwing creeert barriere*
      - *Gebouw (nieuw pakhuis): Moet dat publiektoegankelijk zijn? Gedeelde publieke plek of alleen voor Artis? Niet teveel een achteraf entree?*
  - *Parkeren: capaciteit hetzelfde; 1) 3laags: 1/3 terrein (bovengronds), 2laags: helft terrein ondergronds), 1laags: volledige parkeerterrein (ondergronds). En dan krimp parkeergarage, meer ruimte voor bewoners parkeren. Wat zijn de ambities qua parkeren in de plantage?*
  - *Financieel: geen geld bij de gemeente; botsing met parkeerbeleid (directie/bestuurlijk gesprek); Artis kan een deel betalen als het wat oplevert? Het kan wat opleveren als er ook een dierenverblijf op wordt gerealiseerd (fondsenwerving). Vernieuwing verblijven gaat via fondsenwerving (alleen een bovengrondse garage is niet aantrekkelijk).*

- *Hoe ver reiken de mogelijkheden voor een ondergrondse garage als je bewonersparkeren toevoegt?*
- *ParkeergarageOppervlak bushalte nodig voor constructie en hellingbaan*
- *Grote bomen: Mooi statig bomenbestand (ecologische waarde): Wat is de ruimtelijke kwaliteit? Voor bewoners, bezoekers?*
- *Hoeveel hoogte heb je nodig voor de landschappelijke inpassing van een olifantenverblijf?*
- *Dc hoort die bij de waterkant of bij de Salmhuisjes?*
- *Reacties:*
  - 5.1, 2, e *Reptielenhuis als scheiding tussen twee werelden. Waarom is het reptielenhuis weg, terwijl de waterpartij wel terugkomt. Teveel gedacht vanuit dierenwelzijn en landschap, te weinig vanuit historie grachtengordel.*

Reactie 5.1, 2, e *reptielenhuis oude rand van vijverpartij. Vijverontwerp groots in het landschap en verblijf, referentie aan grachtengordel. Logisch ritme van verbindingen tussen twee werelden (reptielenhuis is een fout daarin). Verblijf weer koppelen aan hollandse tuin. Ook tbv reparatie olifantenverblijf. Roodierengalerij terugzetten met ander programma. Of scenario 2: vijver als onderdeel van het olifantenverblijf? Vanuit historische stadsplattegrond nieuwe prinsengracht beleven, maar niet fysiek als gracht. Of historie van het aangeplempte entrepotdok laten zien? Gracht die er nooit geweest is!*

- *Bespreking DC:*
  - *Het programma moet op deze plek komen? Wat kan ergens anders om volume en verschijningsvorm te veranderen.*
  - *Volumestudies: bare minimum;*
    - *Bakstenen basis: aansluiting entrepotdok*
    - *Beplanting tussen groeien: groen versterken (aansluiting 1 en 2)*
    - *Oude plan: contouren bp, niet zoveel extra bouwen (20%). Weinig relatie met kaderand en Waterkant.*
    - *Nieuw: in lengte; 1,80 meter inkorten. Hoogte: 12,5 meter minimaal. Onderzoek naar overal 12,5 meter.*
    - *Parralel aan kade: minder hoogte, meer oppervlak (grotere footprint), in het water bouwen! Nog dichter bij Entrepotdok + geen vergroening. Deze variant niet in lijn met ambities Artis*
    - *Groene daklaag, maar geen weelderige tuin: minimaal pakket van 40 cm + plaatselijke ophoging (70 cm) voor struiken*
    - *Lijn van entrepotdok volgen: vriendelijker; 4 verschillende volumes + door verdraaiing ontstaan groene ruimtes, slanker, in proportie. Daardoor aansluiten op salmhuisjes, stadswallen*
    - *In het water niet bouwen! Je leest de kademuur als onderdeel van de gebouwhoogte!*
    - *Verschil tussen wko en rest van gebouw in hoogte: maximaal halve meter winst*
    - *WKO moet er snel zijn: daarom deze plek; daar liggen de leidingen!*
    - *1 ondergrondse laag mogelijk? Begane grond: opslag en quarantainedieren kunnen niet naar beneden: onlogisch (hoogteverschil). Kade van slechte kwaliteit en je komt al hoog binnen vanaf de brug.*
    - *Ruimtelijk stedenbouwkundig: meer gelaagdheid in hoogte aanbrengen!*
    - *Overeenstemming over 12,5 meter met buurt!*
    - *Artis over het algemeen net onder de bomen*
- *Conclusies:*
  - *Dc niet direct aan de waterkant!*
  - *Groen met bijplant in de winter*
  - *Groen langs de oever!*
  - *Bouwen in het water (Waterkant) is dan een vergissing? Wil je de Waterkant dan nog? (lange termijn). Bouwen tpv het water, openheid water en park (entrepotdokzijde). Beter ingepast in het landschap*
  - *Variatie in bouwhoogte (wko en rest)*
  - *Plaatsing van gebouw in de lijn van de doklaan (ook geschakeld)*
  - *M.b.t. scenario's:*
    - *Geen gebouwen aan de buitenrand: wat zijn het dan voor gebouwen? Hybride*
    - *Landschappelijke gebouwen: conceptueel goed gescheiden van romantische tuin.*
    - *Voorstel meetellen van deze gebouwen in bbpercentage?*
    - *Bij olifanten en leeuwenverblijf voorstelbaar? Maar hoe bij reptielenhuis (bijv. Hortus: dat maar dan ingepast middels groen, maar palmenkas? Reptielenverblijf onderdeel maken van het thema, niet refereren aan stedelijke architectonische context. Maar wel om je heen kijken en de stad ervaren?*
    - *Gebouwen mogen komen op de hoek bij de plantage kerklaan, eyecatcher.*
    - *Ruimtelijk wenselijk: parkeren onder de grond. Bovengronds zou dan tijdelijk zijn, maar met opvangen andere behoefte niet tijdelijk.*
    - *Ook daar fietsparkeren oplossen? Bij de parkeergarage? Behoefte op eigen terrein oplossen. Opletten op toegankelijkheid, zichtbaarheid! Kan het ook onder het planetarium?*
    - *Salmplein:*
      - *Inrichting publiekere plek maken (tussenstappen maken: groeimodel; werkt het wel). Er moeten zoveel mogelijk tussen de twee adelaars naar binnen. Het gaat vooral om herhaalbezoekers. Ruimtelijk en historisch verantwoord. Randvoorwaardelijk zijn de verkeers- en parkeeroplossingen die dit oplevert. Je moet busvervoer oplossen daar bij muiderpoort!*
      - *Inrichting doelgroepenentree, bushaltes.*
      - *Opdracht: uitwerken:*
        - *Mogelheid busstop Muiderpoort*
        - *Verkeer en parkeren prognoses en invloed van ingrepen daarin.*
    - *Scheiding besloten tuin/nieuwe wereld:*
      - *Cosmetische reparatie olifantenverblijf! Ook voor Artis. Matige waardering olifantenstal (erfgoedtechnisch)*
      - *Oude plek roofdierengalerij: Nieuwe volume t.b.v. hollandse tuin*
      - *Savannebunker: foutje; nieuw landschappelijk verblijf? Olifanten naar zebras?*
      - *Moet je door het olifantenverblijf kunnen lopen? (gevoelsmatig door verblijf heen lopen)*
      - *Vijverpartij onderdeel van olifantenverblijf! Als onderdeel van waterberging? Onderzoek berekening capaciteit afwachten! Gebied als spons?*
      - *Robuuste scheiding tussen de waterpartijen in de twee werelden.*
      - *Noordelijkste vijver bestaande situatie: aansluiten bij historie en romantische tuin*
      - *Voor entree apenhuis rechtdoor langs het kerber terras (bruggetje)*
      - *Bomen doklaan: Nog meer inproppen, kan er niks planten, niet te dikt er bovenop. Wel zichtlijn vanuit romantische tuin: de stad inkijken, nieuwe wereld inkijken, plantage dok ervaren. Die plek ontwerpen!*
    - *Welke waterbergingsvragen zijn er? En waar oplossen?*

- *Passage tussen parkeerterrein en entreegebied: ontwerpopgave; geen hoofdroute! Eromheen lopen is niet zo ver. Scheiden van aankomende en verlatende bezoekers en bezoekers entrepotzijde/reptielenhuis*
- *Vanuit parkeergarage orienteren: dus eerst naar entreegebied en daarna het park in.*
- *Ontwerpopgave inrit parkeergarage*

Groeten,

5.1, 2, e
5.1, 2, e
Ruimte en Duurzaamheid – Team Centrum

Gemeente Amsterdam

T. 5.1, 2, e
E. 5.1, 2, e amsterdam.nl

Amstel 1, 1011 PN Amsterdam
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Werkdagen: 5.1, 2, e